

P6_TA(2005)0139

Põud Portugalis

Euroopa Parlamendi resolutsioon põua kohta Portugalis

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse EÜ asutamislepingu artikleid 2 ja 6, mille kohaselt tuleb keskkonnakaitse alased nõuded lisada ühenduse poliitikatesse, et tagada erinevates valdkondades keskkonna seisukohast säästlik majanduslik areng;
 - võttes arvesse EÜ asutamislepingu artiklit 174;
 - võttes arvesse 1997. aasta detsembris vastu võetud Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni Kyoto protokoll (UNFCCC) ja Kyoto protokoll ratifitseerimist Euroopa Ühenduse poolt 4. märtsil 2002;
 - võttes arvesse komisjoni raportit, milles käsitletakse kliimamuutuse mõju Euroopa veesektorile;
 - võttes arvesse kodukorra artikli 103 lõiget 4;
- A. arvestades, et Lõuna-Euroopa, eriti Pürenee poolsaar, on viimaste aastate jooksul kannatanud mitme tõsise põua perioodi all;
- B. arvestades, et vähene sademete hulk Portugalis ajavahemikus 1. oktoober 2004 – 2005. aasta märts, mille jooksul langes sademeid vähem kui 50% 1961. ja 1990. aasta vahele jääva ajavahemiku keskmisest sademete hulgast, tõi endaga kaasa äärmiselt madala põhjavee taseme, mis jäi mõnes riigi lõunapoolses piirkonnas alla 20%;
- C. arvestades, et 15. märtsil 2005 valitses peaaegu 88 protsendil Portugali maismaale jääval territooriumil suur või väga suur kuivus ja et mõned päevad kestnud vähesed vihmajärgid ei olnud piisavad, et olukorda oluliselt muuta;
- D. arvestades, et Portugalis on märgatavad veepuudusest tingitud mõjud, mis põhjustavad tõsiseid tagasilööke majandusele ja ühiskonnale, eriti põllumajanduse, karjakasvatuse ja metsanduse valdkonnas – siinkohal tuleb tähele panna, et seetõttu on taimede kasv olnud väga aeglane või peaaegu seiskunud, eelkõige teravilja, söödakultuuride ja looduslike heinamaade puhul, mille tõttu on tekkinud tõsiseid raskusi põhu ja teravilja osas, mis omakorda toovad kaasa suuri raskusi seoses loomatoiduga, mille varud on ära kasutatud – ning samuti inimeste tarbimisele, keskkonnale, riigi tervishoiule ja seega ka turismile, mis on Portugali peamine tööstusharu;
- E. arvestades, et ajavahemikus maist kuni sügise alguseni ei ole Portugalis uusi sademeid oodata ja seetõttu on vajalik tagada loomade söötmine mitte ainult suveperioodil, vaid ka järgmise talve jooksul;

- F. arvestades, et antud asjaolud puudutavad otseselt ja kõige tugevamini neid elanikkonna rühmi, kelle käsutuses on kõige vähem rahalisi vahendeid ja et otsestele mõjudele lisanduvad veel nii kevadise saagiga seotud probleemid, mida ohustab suurema osa paisjärvede veereservuaaride madal veetase, kui ka suurenenud tulekahjude oht suvel, mille ulatus oli juba eriti 2003. aasta suvel katastroofiline;
- G. arvestades, et oletatavate põua mõjude kohta tuleva 11 kuu jooksul tehtud uuringute kohaselt ulatub kahju puhta lisandväärtuse osas ilmselt 34 protsendini ja et põua all kõige rohkem kannatavates piirkondades võib kahju määr kasvada isegi 40 protsendini;
- H. on veendunud, et kestav kuivaperiood Portugalis on veel üks tõend kliimamuutuste negatiivsete mõjude kohta ja rõhutab asjaolu, et see on omakorda märk selle kohta, et kliimamuutuste peatamiseks on vajalik otsustav tegutsemine kogu maailmas, on veendunud, et seetõttu peaks EL ka edaspidi võtma endale antud protsessi käigus juhtiva rolli ning peab ühtlasi tugevdama jõupingutusi keskkonna, energeetika ja transpordi peamistes valdkondades;
1. väljendab oma solidaarsust antud asjaolude tõttu kannatavale elanikkonnale ja valdkondadele ning väljendab samuti muret portugali talupidajate ja loomakasvatajate ning nende piirkondade olukorra üle, kelle veega varustamine on juba problemaatiline, kusjuures eriti tõsine on olukord riigi kesk ja lõuna osas;
 2. peab vajalikuks sekkumist ühenduse tasemel ja seda mitte ainult kannatajate aitamise eesmärgil, vaid selleks, et ennetada kahjude suurenemist ja takistada, et tulevikus sarnased olukorrad nii raskeid tagajärgi põhjustaksid; soovib sellega seoses komisjonil Portugali ametiasutuste esitatud teabe alusel tungivalt:
 - tagada, et kõik maksed, mis vastavad talupidajatele mõeldud põllumajandustoetustele, tuuakse ettepoole;
 - vastavalt ühenduse õigusaktidele ja järgides varasema tegutsemise näiteid sarnaste olukordade puhul minevikus ja lihtsustades teravilja kasutada andmist ühenduse sekkumisvarudest, mis on tekkinud osa liikmesriikides esinevatest ülejääkidest;
 - mittebürookraatliku abi osutamine seoses veterinaarsete toimingute kuludega, mis on tekkinud situatsiooniplaanis ette nähtud katarraalse palaviku uuringute tõttu, mis levis põuaga samaaegselt ja mis loomade olukorda nende ühest kohast teise viimise piirangutest tingituna dramaatiliselt halvendas;
 - lubada mitmeid erandeid osa ühenduse määruste rakendamisel, eriti karjatamist tootmisest kõrvaldatud aladel ja teraviljapõldudel, kus ei ole võimalik saaki koguda, sest tootmistsüklil on kannatada saanud;
 - lubada Portugali ametiasutustel anda riigiabi, eriti väiketalunikele, kui asjaolud seda õigustavad, eelkõige seoses ebatavaliselt suurte sööda- ja transpordi või veekogumiskuludega, samuti ka seoses kõige enam kannatada saanud kultuuridega, nagu näiteks kartulite ja tsitrusviljadega;

- esitada nõukogule ja Euroopa Parlamendile ettepanek õiguslike instrumentide muutmiseks seoses olemasolevate õigusaktide kohandamisega, nii et need aitaksid tulevatel aastatel vältida Lõuna-Euroopa pikkade põuaperioodide nii tõsise mõju kordumist;
- 3. juhib nõukogu ja komisjoni tähelepanu vajadusele tagada viivitamatult rahaliste vahendite ja ressursside eraldamine, et ennetada õigeaegselt järgmisel suvel kuivusest tingitud metsatulekahjude arvu suurenemist;
- 4. tervitab komisjoni põllumajanduse riskijuhtimist ja kriisiohjamist käsitlevat teatist (KOM(2005)74) ja ergutab nii komisjoni kui ka nõukogu antud teatisele vastuseks võtma tungivalt meetmeid Euroopa tasandil nii ruttu kui võimalik, et luua mõjus kaitsesüsteem kaitsmaks Euroopa talunikke ohtude ja kriiside eest, nagu näiteks neid, kes on saanud kestva põua tõttu Portugalis kannatada; usub, et on vajalik sisse viia avalik-õiguslik põllumajanduskindlustus, mida rahastatakse ühenduse vahenditest ja mis võimaldab tagada talupidajatele minimaalse sissetuleku selliste katastroofide korral nagu põud ja tulekahjud;
- 5. usub, et rahalise toetuse andmiseks on vajalik luua eelarverida, mis aitab kulude suurenemist ja põllumajandusliku tootmise vähenemist võimalikult minimaalsena hoida ja samuti täisajaga talupidajaid, kelle sissetulek jääb alla 12 ESU, ajutiselt sotsiaalkindlustusosamaksetest vabastada (õigusi kaotamata) ning intressideta saagilaenu kahe aasta võrra pikendada;
- 6. palub komisjoni ja nõukogu kontrollida veel kord solidaarsusfondi vahendite kasutamise võimalust, eriti seoses sellega, kas antud fondi vahendeid on võimalik kasutada ka sarnaste olukordade puhul, mis esinevad eelkõige Lõuna-Euroopas;
- 7. julgustab komisjoni algatusi tegema, et tagada Kyoto protokolliga võetud kohustustest kinnipidamine;
- 8. nõuab, et komisjon niisuguste ilmingute esinemist põhjalikult uuriks, et teha kindlaks, kas nende olemus on tsükliline või juhuslik või kas nende esinemine on veel üks märk kestvatest kliimamuutustest, ja kontrolliks kokkuleppe sõlmimise võimalusi pärast 2012. aastat ÜRO kliimamuutuse protsessi raames koos pikaajalise Euroopa strateegiaga, sest emissioonide vähendamist aastaks 2020 tuleb vaadelda kui teed, mida tööstusriigid jätkama peavad; nõuab tungivalt, et EL peaks säilitama juhtrolli rahvusvahelistes jõupingutustes võitluses kliimamuutustega ja tegema konkreetseid ettepanekud strateegiliseks programmiks pärast 2012. aastat;
- 9. võtab huviga komisjoni hiljutise raporti kliimamuutuse ilmingu ja selle otsese mõju kohta veega varustamisele ja veekvaliteedile ning ökosüsteemidele teatavaks; tervitab eriti ettepanekut esitada Euroopa Liidu veepoliitika valdkonnas otsuseid tegevatele instantsidele olulist teavet erinevate kliimamuutuse stsenaariumite mõju kohta veesektorile (seoses põllumajanduse, kesklinnade, tööstus- ja energeetikasektori, kodanikukaitse, ruumilise planeerimisega);
- 10. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, Portugali parlamendile ja valitsusele ning kannatada saanud piirkondade kohalikele ametiasutustele.